

Nr 73.

Av herr **Larsson** i Karlstad **m. fl.**, om viss ändring i lagen om handel med fodermedel.

Med anledning av riksdagens beslut utfärdades den 30 september 1938 (nr 611) Lag om handel med fodermedel.

Denna lag, som äger tillämpning å yrkesmässig handel, avser huvudsakligen kraftfodermedel såsom oljekakor och liknande samt vissa av animaliska produkter beredda foder, t. ex. kött- och fiskmjöl m. m., alltså samtliga äggvite-rika fodermedel. I övrigt innehåller lagen bl. a. följande bestämmelser:

Säljaren är, evad köparen det påfordrar eller icke, pliktig att till denne avgiva skriftlig deklARATION rörande den sålda varans sammansättning, dock icke för vara i lös vikt, understigande 100 kg, där fråga är om fodermedel, vars bruksvärde bestämmes av dess halt av sådana näringsämnen, som påverka foderenhetsberäkningen (2 §).

Deklarationen skall, ifråga om fodermedel vars bruksvärde bestämmes av nyssnämnda omständigheter, innehålla uppgifter om halten av vatten, råprotein och råfett (§ 3 1 mom. a). Avser köpet blandning av fodermedel, skola tillika angivas de beståndsdelar, som ingå i blandningen, samt det procenttal, varmed varje beståndsdel ingår däri (3 § 1 mom. sista stycket).

Denna lag träder i kraft den dag Konungen förordnar.

Lagens bestämmelser torde vid tiden för dess utfärdande ha lämnat en omtänksam köpare avsedd garanti mot risken att vid anskaffning av kraftfodermedel erhålla underhaltig vara. Köparen hade nämligen då i regel möjlighet att välja mellan ett flertal välkända fodermedel, om vilkas normala utseende och ungefärliga fodervärde han ägde en viss erfarenhet. Med tillgång till s. k. råanalys kunde han själv eller hans kontrollassistent med nöjaktig säkerhet för varje foderslag beräkna halten av såväl smältbar äggvita som antalet foderenheter per 100 kg av varan, vilka uppgifter erfordras för kraftfodergivans anpassning efter tillgången på hemmaproducerat foder. Icke heller mötte på den tiden hinder att på en gång taga hem hela vinterbehovet, varför knappast någon på grund av det köpta partiets litenhet behövde avstå från den föreskrivna deklARATIONEN.

Sedan lagen utfärdats har emellertid handeln med kraftfodermedel helt förändrats. Genom statsbeslag och ransonering ha inköpsmöjligheterna starkt

minskats. Valfriheten vid köp har försvunnit. I regel torde endast kraftfoderblandningar stå till buds och stundom i så små kvantiteter åt gången, att säljaren av denna anledning befrias från deklaraionsplikt. Men även om deklaration skulle föreligga eller säljaren utan laglig skyldighet därtill lämnar sådan, bestående av råanalys, har köparen vid förvärv av en blandning, sammansatt av ett flertal fodermedel, knappast någon möjlighet att mer än uppskattningsvis beräkna densamma för honom avgörande värdeetal, halten av smältbar äggvita och antalet foderenheter per 100 kg av varan. Detta så mycket mindre som halten av råprotein och fett i deklarationerna ofta sammanräknas till ett tal; man hör ofta sådana uttryck som 40-procentig, 50-procentig o. s. v. kraftfoderblandning. En annan för bedömande av varans fodervärde viktig uppgift — halten av växttråd — får saklöst utelämnas i deklarationen. Det synes därför vara välbehöfligt, att denna lag nu underkastas de justeringar, som motiveras av de ändrade förhållandena.

Iläremot skulle visserligen kunna invändas, att handeln med fodermedel numera sker under kontroll av statens livsmedelskommission, varigenom garanti finnes mot saluförandet av kraftfoderblandningar med underhaltiga beståndsdelar, och att tillgången på kraftfoder är så obetydlig, att detsamma näringsinnehåll blir fullständigt utnyttjat i vilken foderstat det tillsättes. Men detta är en sanning med modifikation. Först och främst torde i nuvarande försörjningsläge föreligga behov att till foder utnyttja även en del avfall (t. ex. ogräsfrö), som äga ett lågt och för övrigt tämiigen oprövat fodervärde, och vidare tala starka skäl för att ju sparsammare utfodringen blir, desto viktigare är det, att varje fodermedel kommer till användning på det sätt, som åstadkommer största möjliga utbyte av produkter. Detta är emellertid omöjligt, om icke den som skall göra upp foderstaten äger noggrann kännedom om näringsvärdet hos de fodermedel, som stå till buds. Då icke gärna varje köpare kan bekosta fullständig analys av varje tilldelning kraftfoder, som han erhåller, bör tillverkare av kraftfoderblandning åläggas skyldighet att avgiva deklaration med erforderliga uppgifter rörande blandningens sammansättning att av försäljaren bifogas varje parti som säljes. För sådant ändamål och för att lagen om handel med fodermedel skall motsvara nu rådande behov kräves viss justering av lagens formulering.

Under återopande av det sålunda anförda hemställes,

att riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring av lagen den 30 september 1938 om handel med fodermedel att:

1. säljares deklaraionsplikt beträffande blandfodermedels sammansättning utökas att avse även halten av smältbar äggvita och halten av växttråd samt innehåll av foderenheter per 100 kg;

2. begränsningen av skyldigheten att avgiva deklARATION
utgår ur lagen.

Tillika hemställas, att utskottet måtte utarbeta författningstext.

Stockholm den 21 januari 1942.

Albert Larsson,
Karlstad.

Gust. Nilsson
i Göingegården.

C. Oscar Nolin.

Birger Anderson
i Mejstad.